

Katedra Opolska

Ołtarz Matki Boskiej Opolskiej

Na końcu bocznej nawy katedry, od strony południowej, znajduje się kaplica, a w niej ołtarz, który najczęściej odwiedzany jest przez wiernych. W jego centrum umieszczony jest obraz Matki Boskiej Opolskiej. Obraz Bogarodzicy, który podziwiany jest ze względu na swe piękno, powstał około 1480 roku na Morawach. Namalowany został przez nieznanego artystę na trzech połączonych ze sobą deskach lipowych. Przepiękny koloryt obrazu tworzą niezbyt liczne, ale za to doskonale dobrane farby, zwłaszcza ciemnosmaragdowa barwa płaszcza Madonny.

Jak wiadomo, słynący łaskami obraz Maryi, przywieziony został do kościoła Świętej Trójcy w Opolu w 1702 roku z Piekar Śląskich. Od tego czasu z każdym rokiem wzrastała liczba pielgrzymek do Opolu. Organizowano je z całego księstwa opolskiego, by pod koniec XVII wieku osiągnąć liczbę 60-ciu rocznie.

Fot. Andrzej Nowak

Fot. Ks. Jan Kobienia

Ze względu na obecność cudownego obrazu rokrocznie do miasta przybywało ponad 80 tysięcy pielgrzymów, w tym również monarchowie. Jednak na skutek kolejnych pożarów, kościół Świętej Trójcy systematycznie podupadał. Dlatego w dniu 17 grudnia 1813 roku obraz przeniesiony został do kościoła Podwyższenia Krzyża Świętego.

Pomimo sławy jego cudowności, a także przyozdobienia go srebrną sukienką wotywną, podarowaną przez króla Jana III Sobieskiego, obraz nie był odpowiednio wyeksponowany. Ówczesny proboszcz, Franciszek Paul, umieścił go w ciemnej i niskiej kaplicy bocznej i nie dbał o rozpowszechnianie kultu nabożeństw maryjnych. Kult obrazu został odnowiony dopiero kiedy proboszczem został ks. Herman Gleich. W 1852 roku ufundował on nowy, okazały, marmurowy ołtarz, w którym umieszczono obraz Matki Boskiej. Przebudowano też całą kaplicę, co ułatwiło wiernym dostęp do cudownego wizerunku Maryi. Ranga tego miejsca dodatkowo wzrosła, kiedy w roku 1856 papież Pius IX podniósł ołtarz do miana *uprzywilejowanego* i wyznaczył odpusty dla czcicieli Maryi.

Przed maryjnym obrazem koncentrowało się wiele ważnych wydarzeń w najnowszych dziejach kościoła opolskiego: obchody milenium chrztu Polski (1966), ingres pierwszego biskupa opolskiego Franciszka Jopa (1972) czy ustanowienie Matki Boskiej główną patronką miasta – święto Matki Bożej Opolskiej przypada na 21 czerwca.

Fot. Andrzej Nowak

Przed ołtarzem natomiast znajduje się wejście do krypty katedralnej, w której pochowany został pierwszy biskup opolski Franciszek Jop, zmarły w 1976 roku. Na ścianie obok znajduje się pamiątkowa tablica z brązu upamiętniająca jego osobę.

Kaplica Piastów

Fot. Ks. Jan Kobienia

Tuż obok ołtarza Matki Boskiej Opolskiej znajduje się wejście do Kaplicy Piastów, wzniesionej na przełomie XV i XVI wieku. Wchodząc do niej spostrzega się od razu stojący na środku potężny sarkofag kryjący doczesne szczątki zmarłego w 1532 roku ostatniego opolskiego księcia z rodu Piastów, Jana Dobrego. W 1998 roku dokonano ekshumacji jego ciała, które dotąd znajdowało się pod posadzką w nawie głównej tuż przed prezbiterium i przeniesiono je do sarkofagu w Kaplicy Piastów. To jedyny spośród książąt opolsko-raciborskich z dynastii Piastów pochowany w katedrze, pozostałych 8 książąt oraz ich 5 małżonek spoczywają w pobliskim kościele Ojców Franciszkanów pw. Świętej Trójcy, w którym mieści się ich mauzoleum.

Fot. Ks. Jan Kobienia

Na uwagę zasługuje również obecny w Kaplicy Piastów duży barokowy obraz z XVII wieku przedstawiający drzewo genealogiczne rodu Piastów, na którym umieszczone zostały nie tylko imiona i tarcze herbowe, ale również namalowane postacie poszczególnych książąt.

Droga krzyżowa i „sgraffita”

Nieco wyżej na ścianach obydwu bocznych naw wiszą tradycyjne stacje drogi krzyżowej. Są to dużych rozmiarów obrazy, które namalowane zostały w 1737 roku przez Jana z Kontów.

W jeszcze wyższych partiach ścian znajdują się namalowane dość oryginalną techniką obrazy – tzw. *sgraffita*. Powstały one przez usunięcie w określonych miejscach fragmentów tynku. Te dwubarwne, nowoczesne obrazy autorstwa krakowskiego artysty Stanisława Szmuca, powstały podczas renowacji katedry w latach 60-tych XX wieku i przedstawiają sceny związane ze świętym Krzyżem: odnalezienie Krzyża Chrystusa przez św. Helenę, potwierdzenie jego autentyczności i uzdrowienie chorego przez dotknięcie drzewem Krzyża.

Chór muzyczny

W tylnej części świątyni dobudowano w 1914 roku chór muzyczny, który wspiera się na przepięknym neogotyckim sklepieniu. Znajdujące się na nim organy z neogotyckim prospektem zostały zamówione przez ówczesnego proboszcza, ks. Józefa Kubisa, w 1941 roku w firmie „Rieger” z Krnova w Czechach.

Podczas ostatniego remontu organów, który miał miejsce w 1996 roku, zostały one rozbudowane o dodatkową sekcję. Ustawiono na niej trąby hiszpańskie. Jest to specjalna grupa głosów, które brzmią dla

słuchacza bardzo mocno. Dzięki temu organy są instrumentem o bardzo pięknym brzmieniu i dużym bogactwie głosów. W tym też sensie katedralne organy to instrument uniwersalny, który bardzo dobrze sprawdza się nie tylko w liturgii, ale można też na nich wykonywać utwory renesansowe, barokowe, romantyczne, a także współczesne.

Z prawej strony na ścianie widoczne są obrazy ze stacjami drogi krzyżowej oraz „sgraffito”. W głębi widać katedralne organy. Fot. Ks. Jan Kobienia

Materiały zostały opracowane na podstawie:

Ks. Joachim Kobienia, *Katedra opolska*, Wydawnictwo i Drukarnia Świętego Krzyża w Opolu.

Ks. Stefan Baldy, *Katedra Świętego Krzyża w Opolu. W 700-lecie parafii św. Krzyża*, Opole 1994.

Matka Boska Opolska, źródło: <http://www.opole.pl/matka-boska-opolska/>

Krzysztof Ogiolda, *O organach, co w opolskiej katedrze grają, i o tych, które tu grały przez wieki*, źródło: <https://plus.nton.pl/magazyn/a/o-organach-co-w-opolskiej-katedrze-graja-i-o-tych-ktore-tu-graly-przez-wieki,11759045>